

SAUSZEMES TRANSPORTLĪDZEKĻU APDROŠINĀŠANAS NOTEIKUMI Nr. KASKO 09/1

Spēkā no 2009.gada 1.janvāra

1. Termini

- 1.1. **Apdrošinātājs** – AAS „Seesam Latvia”.
- 1.2. **Apdrošinājuma ņēmējs** – juridiska vai fiziska persona, kura noslēdz apdrošināšanas līgumu savā vai citas personas labā.
- 1.3. **Transportlīdzekļa turētājs** — fiziskā vai juridiskā persona, kura uz tiesiska pamata (mantas īres, nomas, patapinājuma līgums u.c.) lieto transportlīdzekli un kura ir norādīta kā turētājs transportlīdzekļa reģistrācijas apliecībā.
- 1.4. **Apdrošinātais** – juridiska vai fiziska persona, kurai ir apdrošināmā interese un kuras labā ir noslēgts apdrošināšanas līgums, un kurai paredzētai apdrošināšanas atlīdzības izmaksa zaudējumu un bojājumu gadījumos; apdrošināšanas līguma saistības un pienākumi attiecas gan uz apdrošināto, gan uz apdrošinājuma ņēmēju.
- 1.5. **Apdrošināšanas līgums** – apdrošinātāja un apdrošinājuma ņēmēja vienošanās par apdrošināšanas nosacījumiem. Apdrošināšanas līgums sastāv no pieteikuma apdrošināšanai, apdrošināšanas polises, apdrošināšanas polises pielikumiem, grozījumiem un apdrošināšanas noteikumiem.
- 1.6. **Apdrošināšanas polise** – dokuments, kas apliecina apdrošināšanas līguma noslēgšanu. Apdrošināšanas polise ir neatņemama apdrošināšanas līguma sastāvdaļa.
- 1.7. **Transportlīdzekļa īpašnieks** – juridiska vai fiziska persona, uz kuras vārda ir reģistrētas īpašuma tiesības uz apdrošināto transportlīdzekli Ceļu satiksmes drošības direkcijā vai Valsts tehniskās uzraudzības aģentūrā.
- 1.8. **Transportlīdzekļa tiesīgais lietotājs** – juridiska vai fiziska persona, kura nav transportlīdzekļa īpašnieks, bet lieto transportlīdzekli uz jebkāda tiesiska pamata.
- 1.9. **Apdrošinājuma summa** – apdrošināšanas līgumā noteiktā naudas summa, par kuru apdrošināšanā pret zaudējumiem un bojājumiem ir apdrošinātas mantiskas vērtības vai intereses.
- 1.10. **Apdrošināšanas periods** – apdrošināšanas līguma darbības laiks.
- 1.11. **Apdrošinātais risks** – apdrošināšanas līgumā paredzētais no apdrošinātā gribas neatkarīgs notikums, kura iestāšanās iespējama nākotnē.
- 1.12. **Apdrošināšanas objekts** – mantiskas vērtības vai intereses;
- 1.13. **Apdrošinātais transportlīdzeklis** (turpmāk tekstā transportlīdzeklis) – apdrošināšanas polisē norādītais apdrošināšanas objekts un tam uzstādītais papildaprīkojums, ja tas ir norādīts apdrošinātājam iesniegtajā pieteikumā apdrošināšanai.
- 1.14. **Tirgus vērtība** – naudas summa, kas nepieciešama tāda paša vai līdzīga apdrošinātā objekta (marka, modelis, izlaiduma gads, komplektācija, aprīkojums) iegādei, tieši pirms apdrošināšanas gadījuma iestāšanās.
- 1.15. **Pašrisks** – apdrošinājuma ņēmēja un/vai apdrošinātā līdzdalība katrā apdrošināšanas gadījumā, kas tiek atrēķināta no izmaksājamās apdrošināšanas atlīdzības summas.
- 1.16. **Apdrošināšanas prēmija** – apdrošināšanas līgumā noteiktais maksājums par apdrošināšanu.
- 1.17. **Pieteikums apdrošināšanai** – apdrošinātāja noteiktas formas un satura dokuments, kuru apdrošinājuma ņēmējs un/vai apdrošinātais aizpilda un iesniedz apdrošinātājam, lai informētu par apdrošināšanas objektu, tā stāvokli, kā arī citiem faktiem un apstākļiem; pieteikums apdrošināšanai ir neatņemama apdrošināšanas līguma sastāvdaļa.
- 1.18. **Apdrošināšanas piedāvājums** – piedāvājums, kuru apdrošinātājs sagatavo, lai informētu apdrošinājuma ņēmēju par apdrošināšanas līguma noteikumiem un/ vai izmaiņām tajos.
- 1.19. **Apdrošināšanas gadījums** – ar apdrošināto risku cēloņsakarīgi saistīts pēkšņs un iepriekš neparedzams, no apdrošinājuma ņēmēja vai apdrošinātā gribas neatkarīgs notikums, kuram iestājoties, paredzēta apdrošināšanas atlīdzības izmaksa saskaņā ar apdrošināšanas līguma nosacījumiem.
- 1.20. **Apdrošināšanas atlīdzība** – apdrošinājuma summa, tās daļa vai cita par apdrošināšanas gadījumu izmaksājamā summa vai nodrošināmie pakalpojumi atbilstoši apdrošināšanas līgumam.
- 1.21. **Apdrošināšanas atlīdzības saņēmējs** – apdrošināšanas polisē norādītā fiziskā vai juridiskā persona, kurai paredzēta apdrošināšanas atlīdzības izmaksa, iestājoties apdrošināšanas gadījumam.
- 1.22. **Trešā persona** – persona, kas nav apdrošināšanas līguma slēdzējs; nav persona, kura likumiski vai līgumiski ir saistīta ar apdrošināšanas līguma slēdzēju; nav persona, kuras labā apdrošināšanas līgums ir noslēgts.
- 1.23. **Bojāeja** – transportlīdzekļa stāvoklis pēc apdrošināšanas gadījuma, ja apdrošinātājs vai tā pieaicinātie eksperti atzinuši transportlīdzekļa remontu par tehniski neiespējamu vai atjaunošanu par ekonomiski nepamatotu, kā arī visos gadījumos, kad aprēķinātā apdrošināšanas atlīdzība pārsniedz 70% no transportlīdzekļa tirgus vērtības dienā, kad noticis apdrošināšanas gadījums.
- 1.24. **Papildaprīkojums** – sakaru sistēmas, audio iekārtas, papildus lukturi, bākugunis, vieglmetāla sakausesjuma riteņu diski, priekšējais metāla aizsargstienis, jumta bagāžnieks, reklāmas uzlīmes un citas papildus uzstādītās iekārtas un aksesuāri, kas neietilpst ražotāja komplektācijā, bet ir funkcionāli saistītas ar transportlīdzekli un to noņemšanai ir nepieciešami speciāli instrumenti (darbarīki). Ja papildaprīkojums nav norādīts pieteikumā apdrošināšanai, tad tiek uzskatīts, ka tas nav apdrošināts.
- 1.25. **Saskaņotais paziņojums** – noteikta parauga veidlapa, kuru ceļu satiksmes negadījumā iesaistīto transportlīdzekļu vadītāji aizpilda negadījuma vietā, ar parakstiem apliecinot negadījuma norises apstākļus, faktus un negadījuma shēmu.
- 1.26. **Apdrošināšanas teritorija:**

1.26.1. **Eiropa (apdrošināšanas līguma izpratnē)** – Latvija, Albānija, Andora, Austrija, Beļģija, Bosnija un Hercegovina, Bulgārija, Čehija, Dānija, Francija, Grieķija, Horvātija, Igaunija, Īrija, Islande, Itālija, Kipra, Lielbritānija, Lietuva, Lihtenšteina, Luksemburga, Maķedonija, Malta, Monako, Nīderlande, Norvēģija, Polija, Portugāle, Rumānija, Sanmarino, Serbija un Melnkalne, Slovākija, Slovēnija, Somija, Spānija, Šveice, Ungārija, Vācija, Vatikāns, Zviedrija.

1.26.2. **NVS valstis (apdrošināšanas līguma izpratnē)** - Krievijas Eiropas daļa (līdz 50. meridiānam), Baltkrievija, Ukraina un Moldova.

1.27. **Distances saziņas līdzeklis** – elektronisks saziņas līdzeklis, ar kura palīdzību ir iespējams noslēgt apdrošināšanas līgumu, pusēm neatrodoties klātienē.

2. Informācija par apdrošināmo risku

2.1. Noslēdzot apdrošināšanas līgumu, apdrošinājuma ņēmēja un/vai apdrošinātā pienākums ir sniegt visu informāciju, kas nepieciešama apdrošinātājam apdrošināmā riska izvērtēšanai. Apdrošinātājs saņemto informāciju apstrādās un glabās saskaņā ar normatīvo aktu prasībām.

2.2. Apdrošinājuma ņēmējs un/vai apdrošinātais ir atbildīgs par sniegtās informācijas patiesīgumu un pilnīgumu. Jebkurš viltojums, nepareizs apgalvojums un/vai noklusēšana var būt par iemeslu apdrošināšanas līguma izbeigšanai un/vai atteikumam izmaksāt apdrošināšanas atlīdzību, izņemot, ja likums "Par apdrošināšanas līgumu" to nepieļauj gadījumā, kad informācija sniegta vieglas neuzmanības rezultātā.

2.3. Apdrošinājuma ņēmēja un/vai apdrošinātā pienākums ir paziņot apdrošinātājam par citiem, spēkā esošiem apdrošināšanas līgumiem, kas attiecas uz to pašu apdrošināšanas objektu.

3. Izmaiņas sākotnējā informācijā

3.1. Apdrošinājuma ņēmējam un/vai apdrošinātajam ir pienākums nekavējoties, tiklīdz tas ir iespējams, rakstiski paziņot apdrošinātājam par visiem apstākļiem, kuri var palielināt apdrošinātā riska iestāšanās iespējamību vai iespējamo zaudējumu apjomu, kā arī paziņot par jebkādam izmaiņām pieteikumā apdrošināšanai sniegtajā informācijā.

3.2. Pirms apdrošināšanas līguma noslēgšanas, kā arī tā darbības laikā, apdrošinātājam ir tiesības pārbaudīt apdrošināto objektu, lai pārlicinātos, vai nav notikušas izmaiņas sākotnējā informācijā.

4. Apdrošināšanas līguma noslēgšanas un spēkā stāšanās kārtība

4.1. Apdrošināšanas līgums tiek noslēgts, pamatojoties uz informāciju, ko pieteikumā apdrošināšanai sniedzis apdrošinājuma ņēmējs un/vai apdrošinātais.

4.2. Apdrošinātājs pirms apdrošināšanas līguma noslēgšanas var sagatavot apdrošināšanas piedāvājumu. Gadījumā, ja apdrošinājuma ņēmējs iemaksā apdrošinātāja bankas kontā apdrošināšanas piedāvājumā norādīto apdrošināšanas prēmiju, apdrošināšanas līgums netiek uzskatīts par noslēgtu, ja Apdrošināšanas piedāvājumā nav norādīts savādāk.

4.3. Apdrošināšanas līgums tiek uzskatīts par noslēgtu un stājas spēkā nākamajā dienā pēc apdrošināšanas polisē noteiktās apdrošināšanas prēmijas vai tās pilnā apjomā samaksātās pirmās daļas saņemšanas apdrošinātāja kasē vai bankas kontā, bet ne ātrāk kā apdrošināšanas polisē norādītajā apdrošināšanas perioda pirmajā dienā.

4.4. Ja puses rakstiski vienojas par to, ka apdrošināšanas prēmija vai tās pirmā daļa tiek samaksāta pēc apdrošināšanas līguma noslēgšanas datuma, tad, gadījumā, ja apdrošināšanas prēmija vai tās pirmā daļa tiek samaksāta apdrošinātāja noteiktajā termiņā un apmērā, tiek uzskatīts, ka apdrošināšanas līgums ir stājies spēkā ar apdrošināšanas polisē norādīto apdrošināšanas perioda sākuma datumu.

4.5. Ja pretēji apdrošināšanas polisē norādītajam, apdrošināšanas prēmija vai tās pirmā daļa netiek samaksāta noteiktajā termiņā un apmērā, tad tiek uzskatīts, ka apdrošināšanas līgums nav stājies spēkā no tā noslēgšanas dienas. Atsevišķs paziņojums par to, ka apdrošināšanas līgums nav stājies spēkā, apdrošinājuma ņēmējam un/vai apdrošinātajam nosūtīts netiek.

4.6. Apdrošināšanas prēmijas vai tās pirmās daļas samaksa pēc apdrošināšanas polisē norādītā apmaksas termiņa neuzliek apdrošinātājam pienākumu uzņemties jebkādas saistības.

4.7. Noslēdzot apdrošināšanas līgumu, izmantojot distances saziņas līdzekli, spēkā ir tāda pati apdrošināšanas līguma spēkā stāšanās kārtība kā līgumu noslēdzot apdrošinātāja birojā, izņemot gadījumu, kad apdrošinātājs ir paredzējis savādāk.

5. Apdrošināšanas līguma izbeigšana

5.1. Ja pretēji apdrošināšanas līguma noteikumiem, kārtējais apdrošināšanas prēmijas maksājums nav samaksāts norādītajā termiņā un apjomā, apdrošinātājs nosūta apdrošinājuma ņēmējam un/vai apdrošinātajam rakstveida Brīdinājumu par nesavlaicīgi un/vai nepilnīgi veikto apdrošināšanas prēmijas kārtējo maksājumu ar uzaicinājumu samaksāt apdrošināšanas prēmijas atlikušo daļu atbilstoši apdrošināšanas līguma noteikumiem.

5.2. Ja apdrošinājuma ņēmējs un/vai apdrošinātais nesamaksā apdrošināšanas prēmijas kārtējo maksājumu Brīdinājuma noteiktajā termiņā un apmērā, apdrošinātājs, izbeidzoties Brīdinājumā norādītajam termiņam, automātiski izbeidz apdrošināšanas līgumu, neatmaksājot apdrošinājuma ņēmējam iepriekš iemaksāto apdrošināšanas prēmiju. Atsevišķs paziņojums par to, ka apdrošināšanas līgums tiek izbeigts un iemaksātā prēmijas daļa netiek atmaksāta, apdrošinājuma ņēmējam un/vai apdrošinātajam nosūtīts netiek.

5.3. Apdrošināšanas līguma darbības izbeigšana neietekmē apdrošinātāja tiesības pieprasīt no apdrošinājuma ņēmēja un/vai apdrošinātā apdrošināšanas prēmijas vai tās daļas apmaksu par periodu, kad apdrošināšanas līgums bijis spēkā.

5.4. Apdrošinātājam vai apdrošināšanas ņēmējam ir tiesības izbeigt apdrošināšanas līgumu pēc apdrošināšanas gadījuma iestāšanās. Apdrošināšanas līgums ir izbeigts 15 (piecpadsmitajā) dienā pēc rakstiskā paziņojuma par apdrošināšanas līguma izbeigšanu nosūtīšanas.

5.5. Ja, pamatojoties uz apdrošinājuma ņēmēja rakstisku iesniegumu, apdrošināšanas līgums tiek izbeigts pirms apdrošināšanas līguma termiņa beigām, tad apdrošinātājs atmaksā apdrošināšanas prēmijas daļu par atlikušo periodu, ieturot 25% no kopējās apdrošināšanas prēmijas.

5.6. Apdrošināšanas līgums zaudē spēku dienā, kad apdrošinātājam objektam mainās transportlīdzekļa īpašnieks vai turētājs, izņemot gadījumus, kad līzings ņēmējs kļūst par īpašnieku.

5.7. Gadījumos, kad apdrošināšanas līgumu izbeidz apdrošinājuma ņēmējs un līguma darbības laikā ir veiktas zaudējumu atlīdzības izmaksas, apdrošināšanas prēmija par visu apdrošināšanas polisē norādīto apdrošināšanas periodu pienākas apdrošinātājam.

6. Apdrošinājuma ņēmēja un/vai apdrošinātā pienākumi

6.1. Apdrošinājuma ņēmējs un/vai apdrošinātais, noslēdzot apdrošināšanas līgumu, apņemas ievērot un izpildīt visas prasības, kuras ir izvirzījis apdrošinātājs, kā arī ievērot un izpildīt papildus prasības, kuras apdrošinātājs rakstiski izvirzīs pret apdrošināto objektu.

6.2. Rakstveidā informēt apdrošinātāju par visiem apstākļiem, kuri palielina riska iestāšanās iespējamību. Ja apdrošinājuma ņēmējam vai apdrošinātājam rodas šaubas par to, kas var palielināt riska iestāšanās iespējamību, tam jākonsultējas ar apdrošinātāju.

6.3. Atstājot transportlīdzekli, to aizslēgt, aizvērt logus un aktivizēt drošības sistēmas, kā arī noņemt audio vai citu iekārtu noņemamos blokus (paneļus) un glabāt tādā vietā, kas ir trešajām personām nepieejama.

6.4. Bez saskaņošanas ar apdrošinātāju neveikt izmaiņas drošības sistēmās (dublikātu izgatavošanu, pārprogrammēšanu).

6.5. Apdrošinātā objekta ekspluatācijas laikā ievērot spēkā esošos Latvijas Republikas normatīvos aktus un šo apdrošināšanas noteikumu prasības.

6.6. Lietot un glabāt apdrošināto objektu kā pienākas rūpīgam un gādīgam saimniekam.

6.7. Apdrošinājuma ņēmēja un/vai apdrošinātā pienākums ir 1 (vienas) dienas laikā nodrošināt apdrošinātāja prasību veikt apdrošinātā objekta vizuālo apskati un drošības sistēmu pārbaudi.

6.8. Nekavējoties rakstiski informēt apdrošinātāju par:

6.8.1. atslēgu vai signalizācijas pultis, vai citu drošības ierīču nozaudēšanu vai zādzību; nekavējoties atjaunot/ nomainīt par saviem līdzekļiem atslēgas, slēdzenes, signalizācijas pultis, kā arī citas drošības ierīces un rakstveidā informēt apdrošinātāju par paveikto;

6.8.2. transportlīdzekļa reģistrācijas apliecības nozaudēšanu vai zādzību;

6.8.3. valsts numura zīmes nozaudēšanu vai zādzību;

6.8.4. īpašnieka vai turētāja maiņu, par apgrūtinājumiem un nodošanu citām personām pastāvīgā lietošanā, kā arī gadījumos, ja transportlīdzeklim ir mainīties izmantošanas mērķis.

7. Apdrošinājuma ņēmēja un apdrošinātā savstarpējie pienākumi

Apdrošinājuma ņēmēja pienākums ir informēt apdrošināto par to, ka apdrošinātais tiek apdrošināts saskaņā ar noteiktu apdrošināšanas līgumu, par kura nosacījumiem apdrošinājuma ņēmējs ir vienojies ar apdrošinātāju un apdrošinātājam šie nosacījumi ir saistoši, tie ir jāievēro un jāpilda, kā arī jāizskaidro, kādas sekas iestājas gadījumā, ja apdrošinātais neizpilda un/vai nepienācīgi izpilda kādu no apdrošināšanas līguma noteikumiem.

8. Apdrošinātie riski

8.1. Ar apdrošināšanas līgumu tiek apdrošināti zemāk uzskaitītie riski, ja apdrošināšanas polisē tiek izdarītas speciālas atzīmes par to, ka tieši konkrētie riski tiek apdrošināti. Ja šādas speciālās atzīmes apdrošināšanas polisē nav, neatzīmētais risks nav apdrošināts.

8.2. **Ceļu satiksmes negadījums** - sadursme ar citu transportlīdzekli, piedaloties ceļu satiksmē, sadursme ar šķērslī (tai skaitā gājēju vai dzīvnieku), iebraukšana bedrē, nobraukšana no ceļa vai apgāšanās, transportlīdzeklim atrodoties kustībā.

8.3. **Dabas stihijas** – vētras (gaisa masu kustība, kuru vidējais ātrums apdrošināšanas gadījuma vietā pārsniedz 20 m/s), ūdens plūdu, zibens un krusas radītie zaudējumi.

8.4. **Uguns** – tieša uguns iedarbība, ja uguns cēlusies no degšanas avota ārpus transportlīdzekļa vai no īssavienojuma transportlīdzekļa elektriskajā instalācijā un/vai elektriskajās iekārtās (izņemot bojājumus pašai instalācijai un/vai iekārtai), tāpat arī eksplozija, dūmi, pelni un zaudējumi, kas radušies, dzēšot uguni.

8.5. **Trešo personu prettiesiska rīcība** – ar piedalīšanos ceļu satiksmē nesaistīti trešo personu nodarītie bojājumi apdrošinātājam objektam, kuri nav nodarīti apdrošinātā transportlīdzekļa, tā daļu, aprīkojuma vai apdrošinātā transportlīdzeklī atrodošos mantu zādzības nolūkā un/vai pēc zādzības, pretlikumīgi lietojot transportlīdzekli.

8.6 **Dažādu priekšmetu un/vai vielu uzkrāšana.**

8.7. **Stiklojuma** bojājums – attiecas uz tiem zaudējumiem, kuri apdrošināšanas gadījuma rezultātā radušies priekšējam vējstiklam, aizmugurējam vai sānu stikliem un ir vienīgais bojājums šajā gadījumā. Par stiklojumu netiek uzskatīti lukturu un spoguļu stikli.

8.8. **Zādzība** – apdrošinātā objekta slepena vai atklāta nolaupīšana, apzagšana vai mēģinājums apzagt. Apzagšana šo noteikumu izpratnē ir stacionāri iebūvētu vai piemontētu daļu nolaupīšana.

8.9. **Laupīšana** – apdrošinātā objekta nolaupīšana, pielietojot vai draudot pielietot vardarbību.

8.10 **Sadursme ar dzīvnieku.**

9. Apdrošinājuma ņēmēja, apdrošinātā pienākumi pēc apdrošinātā riska iestāšanās

9.1. Par apdrošinātā riska iestāšanos apdrošinājuma ņēmējs un/vai apdrošinātais nekavējoties, tiklīdz tas iespējams, paziņo apdrošinātājam un veic visu iespējamo, lai samazinātu zaudējumu apmēru.

9.2. Apdrošinājuma ņēmēja un/vai apdrošinātā pienākums ir nodrošināt apdrošinātāja prasību konstatēt un novērtēt zaudējumu apjomu un to rašanās apstākļus, kā arī apdrošinātāja piekļūšanu cietušajam objektam.

9.3. Apdrošinājuma ņēmējs un/vai apdrošinātais iesniedz apdrošinātājam visus dokumentus, kas raksturo apdrošinātā riska iestāšanos un tā izraisītos zaudējumus, kā arī iesniedz jebkādu citu informāciju un/vai dokumentāciju, kuru pieprasa apdrošinātājs.

9.4. Jebkurš notikums, pamatojoties uz kuru var tikt pieprasīta apdrošināšanas atlīdzība, nekavējoties jāreģistrē atbilstošajās instancēs (kārtības policijā, ceļu policijā, municipālajā policijā, ugunsdzēsības un glābšanas dienestā, u.c.),

izņēmumi ir:

9.4.1. priekšējā vējstikla vai lukturu bojājums, kas radies citam transportlīdzeklim paceļot no braucamās daļas priekšmetus un tas ir vienīgais bojājums;

9.4.2. ja tiek aizpildīts saskaņotais paziņojums;

9.4.3. ja ceļu satiksmes negadījumā iesaistīts viens pats apdrošinātais objekts, nav cietušas personas, nav nodarīti zaudējumi trešās personas mantai, vadītājs var atstāt notikuma vietu (neattiecas uz dzīvnieku notriekšanu un gadījumos, kad transportlīdzeklis nespēj vai tam aizliegts piedalīties satiksmē – paziņo policijai un tālāk rīkojas pēc tās norādījumiem).

9.5. Saskaņoto paziņojumu aizpilda, ja:

9.5.1. negadījumā cietuši 2 (divi) transportlīdzekļi;

9.5.2. nav cietušas personas;

9.5.3. nav nodarīti bojājumi trešās personas mantai;

9.5.4. transportlīdzekļiem nav radušies tādi bojājumi, kuru dēļ tie nevar piedalīties vai tiem ir aizliegts piedalīties ceļu satiksmē, saskaņā ar ceļu satiksmes noteikumiem.

9.6. Iestājoties apdrošināšanas gadījumam, apdrošinājuma ņēmējs vai apdrošinātais, pirms jebkādu darbību uzsākšanas ar apdrošināto objektu (remonts, utilizācija, u.c.), dod apdrošinātājam iespēju apskatīt bojāto objektu tādā stāvoklī, kāds tas bijis uzreiz pēc apdrošinātā riska iestāšanās, un saņem apdrošinātāja norādījumus, kā ar to turpmāk rīkoties. Gadījumā, ja apdrošinājuma ņēmējs vai apdrošinātais nav ievērojis šo nosacījumu, apdrošinātājs samazina vai pilnībā atsaka apdrošināšanas atlīdzību.

9.7. Ja transportlīdzeklis ir aprīkots ar tahogrāfu un tā pielietošanu paredz spēkā esošie normatīvie akti, tad, iestājoties apdrošināšanas gadījumam, apdrošinājuma ņēmēja vai apdrošinātā pienākums ir iesniegt apdrošinātājam reģistrācijas karti (disku), kas atradās tahogrāfā apdrošināšanas gadījuma brīdī, kā arī reģistrācijas karti(-es) par pēdējām 24 (divdesmit četrām) stundām pirms negadījuma iestāšanās. Gadījumā, ja apdrošinājuma ņēmējs vai apdrošinātais nav ievērojis šo nosacījumu, apdrošinātājs samazina vai pilnībā atsaka apdrošināšanas atlīdzību.

9.8. Transportlīdzekļa zādzības gadījumā 3 (trīs) dienu laikā iesniegt apdrošinātājam transportlīdzekļa reģistrācijas apliecību, atslēgas un pultis tādā skaitā, kāds ir rakstveidā saskaņots ar apdrošinātāju. Par minēto priekšmetu nodošanu tiek sastādīts akts. Gadījumā, ja minētie priekšmeti ir nodoti Valsts policijai, tad apdrošinātājs tiek informēts rakstveidā, apdrošinātājam iesniedzot izziņu no policijas.

9.9. Audio aparatūras zādzības gadījumā apdrošinātājam jānodod noņemamais priekšējais panelis.

9.10. Apdrošināšanas gadījuma iestāšanās pierādīšanas pienākums gulstas uz apdrošinājuma ņēmēju un/vai apdrošināto.

10. Apdrošinājuma ņēmēja, apdrošinātā pienākumu nepildīšanas sekas

10.1. Ja apdrošinājuma ņēmēja un/vai apdrošinātā jebkāda darbība vai bezdarbība ir bijusi vai būs par iemeslu apdrošinātāja maldināšanai, apdrošināšanas līgums tiks atzīts par spēkā neesošu no tā noslēgšanas dienas, izņemot, ja likums "Par apdrošināšanas līgumu" to aizliedz gadījumā, kad maldināšana pieļauta viegļas neuzmanības rezultātā. Iemaksāto apdrošināšanas prēmiju apdrošinātājs neatmaksā.

10.2. Apdrošinātājs, pēc saviem ieskatiem, var atteikties izmaksāt apdrošināšanas atlīdzību vai samazināt atlīdzības izmaksu par 50%, ja apdrošinājuma ņēmējs un/vai apdrošinātais nav izpildījis vai ir izpildījis daļēji kādu no apdrošināšanas līgumā noteiktajām prasībām, kā arī, ja apdrošinājuma ņēmējs un/vai apdrošinātais ir pārkāpis jebkāda Latvijas Republikā spēkā esoša normatīvā akta prasības, kuras ir attiecināmas uz konkrēto apdrošināšanas gadījumu. Izņēmums ir, ja šāda apdrošināšanas līguma noteikumu prasību neizpilde notikusi viegļas neuzmanības rezultātā – šādā gadījumā apdrošinātājs rīkojas saskaņā ar likuma "Par apdrošināšanas līgumu" normu noteikumiem.

10.3. Apdrošinātājs apdrošināšanas atlīdzību neizmaksā, ja apdrošinātā riska iestāšanos ir izraisījis apdrošinājuma ņēmēja, apdrošinātā vai labuma guvēja ļauns nolūks vai rupja neuzmanība. Iemaksāto apdrošināšanas prēmiju apdrošinātājs neatmaksā.

11. Apdrošinātāja lēmuma pieņemšanas termiņš

11.1. Apdrošinātājs lēmumu par apdrošināšanas atlīdzības izmaksu pieņem 1 (viena) mēnešu laikā, skaitot no dienas, kad ir saņēmis visus izlemšanai nepieciešamos dokumentus un pierādījumus.

11.2. Transportlīdzekļa zādzības vai laupīšanas gadījumā apdrošinātājs lēmumu par apdrošināšanas atlīdzības izmaksu pieņem 60 (sešdesmit) dienu laikā, skaitot no dienas, kad ir saņēmis visus izlemšanai nepieciešamos dokumentus un pierādījumus.

11.3. Gadījumā, ja objektīvu iemeslu dēļ nav iespējam ievērot iepriekš noteikto termiņu, tad termiņš tiek pagarināts līdz 6 (sešiem) mēnešiem.

12. Apdrošināšanas atlīdzības izmaksas kārtība

12.1. Apdrošinājuma ņēmējs un/vai apdrošinātais 3 (trīs) dienu laikā iesniedz apdrošinātājam rakstisku iesniegumu par apdrošinātā riska iestāšanos.

12.2. Apdrošinātājs izvērtē no apdrošinājuma ņēmēja un/vai apdrošinātā saņemto iesniegumu un citus dokumentus, lai konstatētu vai apdrošinātā riska iestāšanās gadījums ir apdrošināšanas gadījums un lai noteiktu apdrošināšanas atlīdzības apmēru:

12.2.1. apdrošināšanas atlīdzības apmēru nosaka pēc apdrošināšanas objekta tirgus vērtības (ja polisē nav atrunāts savādāk) apdrošināšanas gadījuma iestāšanās dienā, piemērojot zemapdrošināšanu / virsapdrošināšanu;

12.2.2. ja tiek konstatēts apdrošināšanas gadījums un puses ir vienojušās par apdrošināšanas atlīdzības apmēru, tad:

- apdrošinātājs pieņem lēmumu par apdrošināšanas atlīdzības izmaksu,

- apdrošinātājs izmaksā apdrošināšanas atlīdzību 5 (piecu) darba dienu laikā pēc lēmuma pieņemšanas,

- apdrošināšanas atlīdzības izmaksas kārtība tiek atrunāta zaudējumu noregulēšanas protokolā vai jebkādā citā veidā, pusēm savstarpēji vienojoties;

12.2.3. ja tiek konstatēts apdrošināšanas gadījums, bet puses nav vienojušās par apdrošināšanas atlīdzības apmēru:

- apdrošinātājam ir tiesības pieprasīt papildus dokumentus apdrošināšanas atlīdzības apmēra noteikšanai,

- apdrošinātājam ir tiesības vienpersoniski izlemt un pieaicināt ekspertu apdrošināšanas atlīdzības apmēra noteikšanai; eksperta slēdziens būs saistošs gan apdrošinājuma ņēmējam, gan apdrošinātājam,

- izvērtējot eksperta atzinumu, apdrošinātājs pieņem lēmumu par apdrošināšanas atlīdzības apmēru un citiem strīdīgajiem jautājumiem.

- apdrošināšanas atlīdzības apmērs un izmaksas kārtība tiek fiksēta zaudējumu noregulēšanas protokolā, kuru paraksta gan apdrošinātājs, gan apdrošinājuma ņēmējs un/vai apdrošinātais;

- apdrošinātājs izmaksā apdrošināšanas atlīdzību 5 (piecu) darba dienu laikā pēc zaudējumu noregulēšanas protokola parakstīšanas;

12.2.4. ja apdrošināšanas gadījums netiek konstatēts:

-tad apdrošinātājs pieņem lēmumu par atteikumu izmaksāt apdrošināšanas atlīdzību;

-par pieņemto lēmumu apdrošinātājs paziņo apdrošinājuma ņēmējam vai apdrošinātājam 5 (piecu) darba dienu laikā pēc lēmuma pieņemšanas.

12.3. Apdrošināšanas atlīdzība tiek izmaksāta pēc kompensācijas principa, ja puses nav vienojušās savādāk

12.4. Apdrošinātājs apdrošinājuma ņēmējam un/vai apdrošinātājam kompensē tikai tos zaudējumus, kuri ir radušies saistībā ar apdrošināšanas gadījumu un ir pierādīti ar attiecīgiem dokumentiem.

12.5. No jebkuras izmaksājamās apdrošināšanas atlīdzības tiek atrēķināts pašrisks, ja puses nav vienojušās savādāk.

12.6. Gadījumā, ja apdrošināšanas prēmijai piemērots dalītais maksājums, tad no izmaksājamās apdrošināšanas atlīdzības apdrošinātājam ir tiesības ieturēt starpību starp samaksāto un pilno apdrošināšanas prēmiju.

13. Kompensācijas princips

13.1. Piemērojot kompensācijas principu gan izmaksājamā, gan izmaksātā apdrošināšanas atlīdzība nevar pārsniegt apdrošināšanas gadījumā radītos zaudējumus.

13.2. Kompensēti tiek tikai pierādītie zaudējumi.

13.3. Netiek kompensēti zaudējumi, kas radušies pirms apdrošināšanas līguma spēkā stāšanās datuma.

13.4. Netiek kompensēti zaudējumi, kas radušies pirms / pēc apdrošināšanas perioda.

14. Apdrošināšanas atlīdzības veidi

Apdrošināšanas atlīdzības veidu izvēlas apdrošinātājs pēc saviem ieskatiem:

14.1. **Remonts** - apdrošināšanas gadījuma rezultātā nodarīto bojājumu novēršana un apdrošinātā objekta atjaunošana tādā tehniskajā un vizuālajā stāvoklī, kādā tas bija pirms apdrošināšanas gadījuma iestāšanās, specializētā, ar apdrošinātāju saskaņotā, remontdarbnīcā.

14.1.1. Apdrošinātājam nav saistošas jebkādas apdrošinājuma ņēmēja vai apdrošinātā vienošanās par remontu veikšanu, ja vienošanās iepriekš nav saskaņotas ar apdrošinātāju.

14.1.2. Ja remonts tiek veikts remontdarbnīcā, kas nav saskaņots ar apdrošinātāju, apdrošinātājs izmaksā apdrošinājuma ņēmējam tādu apdrošināšanas atlīdzības summu, kas atbilst līdzvērtīga remonta izmaksām remontdarbnīcā, kuru apdrošinājuma ņēmējam ir piedāvājis apdrošinātājs.

14.2. **Aizvietošana** - apdrošinātā objekta aizvietošana ar līdzīgu (marka, modelis, izlaiduma gads, komplektācija) transportlīdzekli apdrošinātā objekta pilnīgas bojāejas, zādzības vai laupīšanas gadījumā.

14.3. **Apdrošināšanas atlīdzības izmaksa naudā** – pārskaitījums uz transportlīdzekļa īpašnieka norādīto bankas kontu.

14.3.1. Apdrošināšanas atlīdzības lielumu nosaka pēc tirgus vērtības gadījumos, kad nevar piemērot aizvietošanu vai remontu.

14.3.2. Ja aizvietošana nav iespējama, tad pilnīgas bojāejas, zādzības vai laupīšanas gadījumā apdrošināšanas atlīdzības tiek izmaksāta naudā.

14.3.3. Apdrošināšanas atlīdzība naudā nevar pārsniegt apdrošināšanas objekta tirgus vērtību zaudējumu iestāšanās dienā.

14.3.4. Ja apdrošinājuma ņēmējs ir pievienotās vērtības nodokļa maksātājs, tad apdrošināšanas atlīdzības izmaksa naudā var tikt samazināta pievienotās vērtības nodokļa apmērā.

14.4. **Transportēšana** – izmaksas, kas saistītas ar bojātā transportlīdzekļa nogādāšanu uz tuvāko remontdarbnīcu vai apsargājamu stāvvietu, ja apdrošināšanas gadījuma rezultātā transportlīdzekļa patstāvīga pārvietošana nav iespējama tehnisku iemeslu dēļ vai arī to nepieļauj ceļu satiksmes noteikumi. Apdrošinātājs ierobežo savu atbildību par transportēšanas izdevumiem ar pierādāmo izmaksu summu, kas nepārsniedz 5% (piecus procentus) no apdrošinājuma summas, bet ne vairāk kā LVL 200,00 (divi simti latu) apmērā.

14.5 **Transportēšana auto salūšanas gadījumā** – izmaksas, kas saistītas ar transportlīdzekļa nogādāšanu uz tuvāko remontdarbnīcu vai apsargājamu autostāvvietu, ja transportlīdzekļa salūšanas gadījums (no lietotāja gribas neatkarīgs notikums - bojāts motors vai citas tehniska rakstura problēmas) iestājies transportlīdzeklim piedaloties ceļu satiksmē, un transportlīdzekļa patstāvīga pārvietošana nav iespējama vai arī to nepieļauj ceļu satiksmes noteikumi. Apdrošināšanas perioda laikā tiek segti zaudējumi par ne vairāk kā par 2 (diviem) šādiem negadījumiem, bet kopā ne vairāk kā LVL 200,00 (divi simti latu) apmērā

14.6. **Transportlīdzekļa lietošanas pārtraukšana** - Apdrošinājuma ņēmējam ir tiesības nomāt transportlīdzekli, iestājoties kādam no apdrošinātajiem riskiem, izņemot stiklojuma bojājuma risku. Nomas transportlīdzekļa izmantošanu apdrošinātājs kompensēs, sākot ar nākamo dienu pēc apdrošināšanas gadījuma pieteikuma formas aizpildīšanas un iesniegšanas apdrošinātājam, ja pēc apdrošināšanas gadījuma iestāšanās, saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem, ar transportlīdzekli nedrīkst piedalīties ceļu satiksmē, vai sākot ar nākamo dienu pēc transportlīdzekļa nodošanas servisā. Par vienu apdrošināšanas gadījumu apdrošinātājs sedz transportlīdzekļa nomu ne ilgāk kā uz 15 (piecpadsmit) kalendārām dienām un nepārsniedzot polisē noteikto maksimālo limitu vienai dienai. Apdrošināšanas segums beidzas dienā, kad transportlīdzekļa remonts ir pabeigts. Apdrošināšanas atlīdzību šādā gadījumā izmaksā Apdrošinājuma ņēmējam, pamatojoties uz nomas līgumu un apmaksātu rēķinu par nomas transportlīdzekļa izmantošanu, nepārsniedzot noteiktos limitus. Apdrošināšanas segums ir spēkā, ja puses par to ir papildus vienojušās un ir izdarīts attiecīgs ieraksts polisē. Transportlīdzekļa lietošanas pārtraukšanas segums ir spēkā Latvijas Republikas teritorijā.

15. Pašriski un apdrošināšanas atlīdzības samazināšana

15.1. Ja apdrošināšanas gadījumā bojāts apdrošinātais objekts, bet nav iestājusies pilnīga bojāeja, tiek piemērots pašrisks bojājumiem.

15.2. Ja apdrošināto risku rezultātā iestājusies apdrošinātā objekta pilnīga bojāeja, tiek piemērots pašrisks apdrošinātā objekta pilnīgai bojāejai.

15.3. Ja apdrošināšanas gadījums iestājies zādzības vai laupīšanas rezultātā, tiek piemērots pašrisks zādzībai.

15.4. Ja apdrošināšanas gadījums iestājies apdrošinātā objekta stiklojumam, tiek piemērots pašrisks stiklojumam, kas norādīts apdrošināšanas polisē. Pašrisks priekšējam vējstiklam netiek piemērots, ja stiklojuma maiņa tiek veikta remontdarbnīcās, kuras ir minētas polisē vai rakstiski saskaņotas ar apdrošinātāju.

15.5. Pašrisks netiek piemērots (izņemot zādzību) gadījumos, kad apdrošināšanas gadījumu ir izraisījusi konkrēti zināma trešā persona, ko apliecina atbilstošo izziņas, izmeklēšanas un/vai tiesu iestāžu protokoli, nolēmumi un/vai uzziņas.

15.6. Ja apdrošināšanas periodā tiek pieteikti vairāki apdrošināšanas gadījumi, kurus nav izraisījusi konkrēti zināma trešā persona, tad ar trešo apdrošināšanas gadījumu visi pašriski tiek piemēroti trīskāršā apmērā, bet ne mazāk kā LVL 300,00 (trīs simti latu) par katru gadījumu.

15.7. Iestājoties apdrošināšanas gadījumam NVS valstīs, šo noteikumu izpratnē, visi polisē minētie pašriski tiek noteikti dubultā apmērā, bet ne mazāk kā LVL 200,00 (divi simti latu).

15.8. Apdrošināšanas atlīdzība var tikt samazināta šādos gadījumos:

15.8.1 Apdrošināšanas atlīdzības apmērs bojājumiem vai pilnīgai bojāejai tiek samazināts par 20%, bet ne mazāk kā LVL 200,00 (divi simti latu), ja apdrošināšanas gadījumu ir izraisījis transportlīdzekļa vadītājs, kas jaunāks nekā norādīts pieteikumā apdrošināšanai.

15.8.2 Apdrošināšanas atlīdzības apmērs bojājumiem vai pilnīgai bojāejai tiek samazināts par 20%, bet ne mazāk kā LVL 200,00 (divi simti latu), ja apdrošināšanas gadījumu ir izraisījis transportlīdzekļa vadītājs, kuram ceļu satiksmes negadījuma dienā atbilstošās kategorijas transportlīdzekļa vadīšanas stāžs ir bijis mazāks par 2 (diviem) gadiem, 20%

samazinājums netiek piemērots, ja pieteikumā apdrošināšanai ir norādīts, ka auto lieto vadītājs, kam vadīšanas stāžs ir mazāks par 2 (diviem) gadiem.

16. Domstarpību atrisināšanas kārtība

16.1. Jebkuras domstarpības tiks risinātas pārrunu ceļā.

16.2. Ja domstarpības radušās, pamatojoties uz to, ka kāds jautājums netiek regulēts apdrošināšanas noteikumos, tad šī jautājuma atrisināšanai puses piemēros Latvijas Republikas likumus, tai skaitā Likumu „Par apdrošināšanas līgumu” un „Patērētāju tiesību aizsardzības likumu”.

16.3. Ja pusēm neizdodas atrisināt domstarpības pārrunu ceļā, tad apdrošinājumaņēmējs (fiziska persona) vērsas ar sūdzību Latvijas apdrošinātāju asociācijas Ombudā vai lieta tiek nodota izskatīšanai Latvijas Republikas tiesā saskaņā ar Latvijas Republikas likumiem.

16.4. Apdrošināšanas līguma dalījums punktos, apakšpunktos un to nosaukumos neietekmē teksta juridisko skaidrojumu.

17. Izņēmumi

17.1. Ja zaudējumi apdrošinātajam objektam nav radušies apdrošināšanas gadījuma rezultātā.

17.2. Apdrošinātāja atbildība kompensēt zaudējumus neiestājas tajā gadījumā, ja zaudējumi radušies izņēmumu rezultātā, kas paredzēti Latvijas Republikas normatīvajos aktos vai apdrošināšanas līgumā.

17.3. **Vispārējie izņēmumi ir:**

17.3.1. terorisms – terora akti vai to rezultāts, neatkarīgi no jebkādiem citiem cēloņiem, kas sagādīšanās dēļ vai kā citādi ir veicinājuši zaudējumus, bojājumus vai izdevumu rašanos; šā nosacījuma kontekstā ar terorismu saprotama vardarbība vai bīstama darbība, kas apdraud cilvēka dzīvību, materiālu vai nemateriālu īpašumu vai infrastruktūru, ar nolūku ietekmēt jebkuru valdību vai turēt sabiedrību vai kādu tās daļu bailu varā;

17.3.2. karš, militārs iebrukums, pilsoņu karš, sacelšanās, revolūcija un dumpis; militāras vai citādas varas uzurpācijas gadījumā.

17.4. **Speciālie izņēmumi ir sekojoši:**

17.4.1. Krimināla rakstura darbība, noteikta Krimināllikumā, kurā iesaistīts transportlīdzeklis, tam atrodoties pie apdrošinājumaņēmēja, apdrošinātā vai tiesīgā lietotāja.

17.4.2. Zaudējumi, kuri radušies transportlīdzekļa elektriskajās un/vai elektroniskajās iekārtās zibens radītā pārsprieguma rezultātā.

17.4.3. Transportlīdzekļa vadītājam, pēc ceļu satiksmes negadījuma, veicot alkohola vai citu apreibinošo vielu (t.sk. medikamentu, kuru lietošanas rekomendācijas norādīts, ka tie samazina reakcijas ātrumu un uzmanību) iedarbības pārbaudi, konstatēts, ka neatļauto vielu koncentrācija asinīs vai tai atbilstoša koncentrācija citā bioloģiskā vidē pārsniedz attiecīgajā valstī ar ceļu satiksmi reglamentējošiem normatīvajiem aktiem, noteikto koncentrācijas līmeni. Tas attiecināms arī uz gadījumiem, kad transportlīdzekļa vadītājs izvairījies vai atteicies no alkoholisko dzērienu, narkotisko, psihotropo vai citu apreibinošo vielu ietekmes pārbaudes, vai šīs vielas lietojis pēc satiksmes negadījuma līdz šādas pārbaudes veikšanai. Šī punkta izpratnē par transportlīdzekļa vadītāju tiek uzskatīts arī instruktors vai tam pielīdzināma persona mācību braukšanas laikā.

17.5. Transportlīdzekļa vadītājs pēc ceļu satiksmes negadījuma nav izpildījis attiecīgajā valstī spēkā esošās ceļu satiksmi reglamentējošo normatīvo aktu prasības attiecībā uz vadītāja rīcību pēc ceļu satiksmes negadījuma.

17.6. Zaudējumi apdrošinātajam objektam radušies apdrošinātā transportlīdzekļa vadītājam pārkāpjot sekojošus ceļu satiksmes noteikumu punktus, vai šo punktu pārkāpuma rezultātā:

17.6.1. atļautā braukšanas ātruma pārsniegšana par 30 (trīsdesmit) km/h un vairāk,

17.6.2. krustojuma šķērsošana pie neatļauta gaismas vai satiksmes regulētāja signāla,

17.6.3. dzelzceļa pārbrauktuves šķērsošanas noteikumu neievērošana,

17.6.4. braukšana pretēji noteiktajam kustības virzienam,

17.6.5. apdzišanas manevra veikšana neatļautā vietā,

17.6.6. zīmes "Neapstājoties tālāk braukt aizliegts" prasību neievērošana,

17.6.7. aizliegums runāt pa tālruni, ja transportlīdzeklis atrodas kustībā (izņemot gadījumus, kad vadītājam, lai sarunātos, nav jāņem rokā tālruņa klausule),

17.6.8. netiek ievērotas rikojuuma zīmju prasības,

17.6.9. agresīva braukšana (pēc Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa).

17.7. Zaudējums apdrošinātajam objektam radies apdrošinājumaņēmēja apdrošinātajam vai to ģimenes locekļiem piederoša vai to apsaimniekošanā nodota īpašuma, sakarā ar īpašuma nepienācīgu apsaimniekošanu un/vai nolaidīgu īpašnieka (apsaimniekotāja) pienākumu pildīšanu.

17.8. Zaudējumi apdrošinātajam objektam radušies laikā, kad tam ir bijis uzstādīts aprīkojums (t.sk. iekārtas, mezglis un/vai agregāti), kas pats par sevi vai tā uzstādīšana neatbilst rūpnīcas izgatavotājas, ceļu satiksmes drošības un/vai ugunsdrošības noteikumu prasībām, un zaudējums ir iestājies tiešā cēloņsakarībā ar šo faktu.

17.9. Pēc transportlīdzekļa zādzības apdrošinājumaņēmējs, apdrošinātais vai tiesīgais lietotājs nevar uzrādīt apdrošinātajam transportlīdzekļa reģistrācijas apliecību, kas izdota pirms apdrošinātā riska iestāšanās.

17.10. Zādzību vai laupīšanu ir veicis apdrošinājuma ņēmējs, apdrošinātais, tiesīgais lietotājs vai cita persona vai personu grupa viņu uzdevumā un pats apdrošinājuma ņēmējs, apdrošinātais vai tiesīgais lietotājs labprātīgi ir nodevis transportlīdzekli, atslēgu un/vai pulti.

17.11. Pēc transportlīdzekļa zādzības nevar uzrādīt visas pieteikumā apdrošināšanai norādītās atslēgas un drošības sistēmu pultis. Gadījumā, ja pieteikumā apdrošināšanai nav norādīta informācija par īpašumā esošo atslēgu un pulšu skaitu, tad jāuzrāda atslēgas un pultis izgatavotājas rūpnīcas noteiktajā skaitā.

17.12. Pēc apdrošinātā riska iestāšanās, izņemot transportlīdzekļa laupīšanu, netiek uzrādīta audio, video, navigācijas iekārtu noņemamie paneļi, ekrāns vai kāda cita noņemama daļa, ja tādas ir paredzētas pieteikumā apdrošināšanai.

17.13. Zādzība ir notikusi laikā, kad transportlīdzeklis nav bijis apgādāts ar apdrošinātāja atzītu pretaizdzīšanas iekārtu(-am) un/vai drošības sistēmu(-ām) vai tā(-s) nav bijusi darba kārtībā un/vai iedarbināta, vai, ja transportlīdzeklis nav bijis aizslēgts.

17.14. Zaudējumi, kas apdrošinātajam objektam ir iestājušies, transportlīdzeklī atrodoties jebkādā sakabē ar citu transportlīdzekli.

17.15. Ja zaudējumus transportlīdzeklī ir izraisījis krava, to iekraujot, izkraujot vai transportējot, jebkādi pārvadāti objekti (tai skaitā dzīvnieki) vai pasažieri, kas nav bijuši piesprādžēti ar transportlīdzekļa konstrukcijā paredzētajām drošības jostām. Transportlīdzekļa vadītājs, šī punkta izpratnē, arī tiek uzskatīts par pasažieri.

17.16. Ja zaudējumi apdrošinātajam objektam radušies remonta, apkopes, regulēšanas, tīrīšanas, mazgāšanas darbu veikšanas laikā.

17.17. Ja zaudējumi apdrošinātajam objektam radušies laikā, kad to vadījusi persona, kurai nav tiesību vadīt atbilstošas kategorijas transportlīdzekli.

17.18. Ja transportlīdzekļa vadītājs pārkāpis attiecīgajā valstī spēkā esošas prasības par darba dienas un atpūtas laika ilgumu, piedaloties ceļu satiksmē.

17.19. Zaudējumi apdrošinātajam objektam radušies laikā, kad tas tiek lietots ceļu satiksmei neparedzētās vietās (poligoni, meži, pļavas, pludmales, moli, aizsalušas ūdenstilpnes u.tml) vai veidā, kas būtiski atšķiras no atbilstošā transportlīdzekļu tipa parastās lietošanas ceļu satiksmē, un zaudējums ir iestājies tiešā cēloņsakarībā ar šo faktu.

17.20. Zaudējumi, kas radušies saistībā ar transportlīdzekļa iebraukšanu peļķēs, applūdušās vietās, ūdenstilpnēs un/vai iekļūstot ūdenim apdrošinātā objekta elektriskajās, elektroniskajās un/vai mehāniskajās iekārtās, agregātos un/vai mezglos, lietojot apdrošināto objektu ceļu satiksmē.

17.21. Ja transportlīdzekļa izmantošanas veids ir taksometrs, sabiedriskais transports, operatīvais transports, apsardzes transports, treniņbraucieni, sacensības, vadītāju apmācība, bīstamo kravu pārvadāšana vai nodots lietošanā trešajai personai un par šādu vai līdzīgu faktu nav izdarīta atzīme apdrošināšanas polisē un iekasēta papildus apdrošināšanas prēmija.

17.22. Ja zaudējumi apdrošinātajam objektam radušies detaļu nodiluma, t.sk. koroziju, noguruma lūzumu, eļļu vai citu tehnoloģisko šķidrumu trūkuma vai neesamības sistēmās, agregātos vai mezglos rezultātā; termiskā sprieguma, tehnisko brāķu vai nekvalitatīvi veiktas apkopes un/vai remonta rezultātā.

17.23. Ja zaudējumus pilnībā ir atlīdzinājusi trešā persona. Ja trešā persona zaudējumus ir atlīdzinājusi daļēji, apdrošinātājs apdrošināšanas atlīdzību samazina par summu par kādu trešā persona atlīdzinājusi zaudējumus.

17.24. Ja piekabes zādzības gadījumā, piekabe nav bijusi sakabē ar transportlīdzekli vai nav bijusi pa perimetru noslēgtā, apsargātā teritorijā.

17.25. Ja zaudējumi radušies, transportlīdzekli ekspluatējot neatbilstoši izgatavotājrūpnīcas noteikumiem vai ekspluatējot to laikā, kad ekspluatācija ir aizliegta saskaņā ar spēkā esošajām ceļu satiksmes drošības prasībām.

17.26. Transportlīdzekļa individuālās numura zīmes neietilpst apdrošināšanas objektā. Ja notikusi individuāla pasūtījuma numura zīmju zādzība vai nozaudēšana, netiek segti izdevumi, kuri saistīti ar jauna individuāla numura pasūtījuma veikšanu.

17.27. Ja ir notikusi transportlīdzekļa atslēgu un/vai pulšu zādzība vai nozaudēšana, apdrošināšanas līguma saistības attiecībā uz zādzības un/vai laupīšanas risku tiek apturētas un tiek turpinātas nākamajā dienā pēc atslēgu un pulšu nomaiņas un/vai pārkodēšanas, ar nosacījumu, ka apdrošinātajam ir iesniegti dokumenti, kas pierāda minēto darbību izpildi.

17.28. Ja nepastāv rakstiska vienošanās, apdrošināšanas aizsardzība ārzemēs (apdrošināšanas teritorijā, izņemot Latviju) ir spēkā ar nosacījumu, ka apdrošinātais transportlīdzeklis ārzemēs (bez atgriešanās Latvijā) neatrodas ilgāk par 60 (sešdesmit) dienām.

17.29. Zaudējums radies apdrošinājuma ņēmēja, apdrošinātā, to ģimenes locekļu vai darbinieku, vai apdrošinātā transportlīdzekļa jebkura tiesīgā lietotāja apzinātas darbības vai bezdarbības rezultātā ar mērķi nodarīt bojājumus apdrošinātajam objektam vai iegūt apdrošināšanas atlīdzību no apdrošinātāja, vai zaudējumu radījušas minētās personas, atrodoties alkohola, narkotisko, psihotropo vai citu apreibinošo vielu ietekmē.

TRANSPORTLĪDZEKĻA VADĪTĀJA UN PASAŽIERU NELAIMES GADĪJUMU APDROŠINĀŠANAS NOTEIKUMI VPNGA09 Spēkā no 2009.gada 1.janvāra

Sauszemes transportlīdzekļa vadītāja un pasažieru nelaimes gadījumu apdrošināšanas noteikumi Nr. VPNGA 09 ir spēkā tikai kopā ar Sauszemes transportlīdzekļu apdrošināšanas noteikumiem Nr. KASKO 09/01.

Jautājumi, kas nav skaidroti noteikumos Nr. VPNGA 09, tiek regulēti saskaņā ar noteikumiem Nr. KASKO 09/01.

Gadījumā, ja apdrošināšanas noteikumi līdzīgiem punktiem paredz atšķirīgu regulējumu, tad par prioritāriem uzskatāmi tie noteikumi, kas attiecas uz konkrēto apdrošināšanas veidu.

1. Termin

1.1. Apdrošinātais – šo apdrošināšanas noteikumu kontekstā apdrošinātais ir transportlīdzekļu apdrošināšanas polisē minētā transportlīdzekļa vadītājs un pasažieri, kas apdrošināšanas polisē norādīto transportlīdzekļa apdrošināto risku iestāšanās brīdī uz tiesiska pamata atradušies apdrošinātajā transportlīdzeklī. Maksimālais apdrošināto skaits vienā sauszemes transportlīdzeklī nedrīkst pārsniegt kopējo transportlīdzekļa izgatavotājrūpnīcas paredzēto sēdvietu skaitu.

1.2. Apdrošināšanas polise – dokuments, kas apliecina transportlīdzekļa apdrošināšanas līguma noslēgšanu un kurā kā papildus apdrošinātie riski norādīti nelaimes gadījumu apdrošināšanas riski, kuru darbība ir spēkā tikai kopā ar attiecīgo transportlīdzekļu apdrošināšanas līgumu.

1.3. Apdrošināšanas periods – attiecībā uz transportlīdzekļa vadītāja un pasažieru nelaimes gadījumu apdrošināšanu apdrošināšanas periods ir vienāds ar attiecīgā transportlīdzekļa apdrošināšanas polisē norādīto apdrošināšanas periodu.

1.4. Apdrošināšanas darbības teritorija – konkrētas valstis vai teritorija, kas norādīta transportlīdzekļa apdrošināšanas polisē.

1.5. Apdrošinājuma summa – apdrošināšanas polisē norādītā naudas summa konkrētam, apdrošinātajam nelaimes gadījumu riskam, taču katrs apdrošinātais ir apdrošināts par to apdrošinājuma summas daļu, kas proporcionāli atbilst attiecīgajam apdrošināto skaitam transportlīdzeklī ceļu satiksmes negadījuma brīdī.

1.6. Apdrošināšanas prēmija – maksājums par transportlīdzekļa vadītāja un pasažieru nelaimes gadījumu apdrošināšanu, kura nosacījumi ir saskaņā ar attiecīgā transportlīdzekļa apdrošināšanas polisē minētajiem apdrošināšanas prēmijas apmēriem, samaksas termiņiem un citiem nosacījumiem, ja tādi minēti.

1.7. Apdrošināšanas gadījums – ar apdrošināto risku cēloņsakarīgi saistīts pēkšņs un iepriekš neparedzams, no apdrošinātā gribas neatkarīgs notikums, kas ārēju apstākļu iedarbības rezultātā radies transportlīdzekļa vadītājam un/vai pasažierim(iem) transportlīdzekļa apdrošināšanas līguma darbības laikā un teritorijā, transportlīdzeklī ciešot ceļu satiksmes negadījumā, un kuram iestājoties, paredzēta apdrošināšanas atlīdzības izmaksa saskaņā ar transportlīdzekļa vadītāja un pasažieru nelaimes gadījumu apdrošināšanas noteikumiem.

1.8. Nelaimes gadījums – noteiktu ārēju faktoru (fizisku vai mehānisku) pēkšņa, no apdrošinātā gribas neatkarīga un iepriekš neparedzama, īslaicīga, ārēja iedarbība uz apdrošinātā ķermeni, kā sekas ir apdrošinātās personas ķermeņa fiziskas traumas rezultātā iegūta invaliditāte un/vai apdrošinātā nāve.

1.9. Invaliditāte – fizisks ievainojums, kas nelaimes gadījuma rezultātā radies apdrošinātajam un izraisījis noteiktas ķermeņa daļas fizisku vai funkcionālu bojājumu vai zaudējumu, redzes, dzirdes vai valodas pilnīgu un neatgriezenisku zaudējumu.

1.10. Labuma guvējs - persona, kurai ir tiesības saņemt apdrošināšanas atlīdzību apdrošinātā nāves gadījumā saskaņā ar apdrošināšanas līguma nosacījumiem un ievērojot Latvijas Republikas normatīvajos aktos noteiktās procedūras šādiem gadījumiem.

1.11. Atlīdzības saņēmējs – invaliditātes riska iestāšanās gadījumā atlīdzības saņēmējs ir apdrošinātais, nāves riska iestāšanās gadījumā atlīdzības saņēmējs ir labuma guvējs.

2. Apdrošināšanas līguma noslēgšanas un spēkā stāšanās kārtība, apdrošināšanas līguma izbeigšana

Transportlīdzekļa vadītāja un pasažieru nelaimes gadījumu apdrošināšanas spēkā stāšanās kārtība, kā arī izbeigšanas nosacījumi ir tādi paši, kā attiecīgā transportlīdzekļu apdrošināšanas līguma nosacījumi.

3. Apdrošinājuma ņēmēja un/vai apdrošinātā vai labuma guvēja, vai mantinieka pienākumi pēc apdrošinātā riska iestāšanās

3.1. Par apdrošinātā riska iestāšanos apdrošinājuma ņēmējs un/vai apdrošinātais, labuma guvējs, apdrošinātā pārstāvis vai radnieki nekavējoties, tiklīdz tas iespējams, paziņo apdrošinātajam un veic visu iespējamo, lai samazinātu nelaimes gadījumā radušos seku apmēru.

3.2. Apdrošinājuma ņēmēja un/vai apdrošinātā, vai apdrošinātā nāves gadījumā labuma guvēja vai apdrošinātā mantinieka pienākums ir nodrošināt apdrošinātāja prasību konstatēt un novērtēt nelaimes gadījuma apstākļus.

3.3. Apdrošinātais vai apdrošinātā nāves gadījumā labuma guvējs vai apdrošinātā mantinieks iesniedz apdrošinātājam visus dokumentus, kas raksturo apdrošinātā riska iestāšanos un tā izraisītās sekas, kā arī iesniedz jebkādu citu informāciju un/vai dokumentāciju, kuru pieprasa apdrošinātājs.

3.4. Apdrošināšanas gadījuma iestāšanās pierādīšanas pienākums gulstas uz apdrošināto, labuma guvēju vai mantinieku.

4. Vispārējie izņēmumi

4.1. Apdrošinātāja atbildība kompensēt zaudējumus neiestājas tajā gadījumā, ja zaudējumi radušies izņēmumu rezultātā, kas paredzēti Latvijas Republikas normatīvajos aktos vai transportlīdzekļu apdrošināšanas līgumā.

4.2. Papildus transportlīdzekļu apdrošināšanas līgumā minētajiem izņēmumiem, apdrošinātāja saistības neiestājas par nāves vai invaliditātes gadījumiem, kas radušies sakarā ar ceļu satiksmes negadījumu, kurā cietis(uši) apdrošinātais(ie) transportlīdzekļa vadītājs un/vai pasažieris(i), un šī ceļu satiksmes negadījuma cēlonis ir apdrošinātā transportlīdzekļa vadītāja

- organismā konstatētā alkohola reibums vai jebkuras pakāpes jebkāds narkotisko, apreibinošo vai citu vielu intoksikācijas stāvoklis, kad to koncentrācija apdrošinātā asinīs vai citā bioloģiskā vidē pārsniedz attiecīgajā valstī ar ceļu satiksmi regulējošiem normatīviem aktiem noteikto koncentrācijas līmeni,
- pašnāvība vai tās mēģinājums,
- asinsrites traucējumi, infarkts, insults,
- psihiski vai garīgi traucējumi, trieka, krampji, epilepsijas vai citas spazmatiskas lēkmes.

5. Apdrošinātie nelaimes gadījumu riski

5.1. Nāves gadījums

Ja apdrošinātais ārēju, no viņa gribas neatkarīgu faktoru iedarbībā iegūst miesas bojājumus, kuru rezultāts ir nāve, kas iestājusies ne vēlāk kā 1 (viena) gada laikā pēc nāvi izraisošā ceļu satiksmes negadījuma, labuma guvējam tiek izmaksāta tā daļa no apdrošināšanas polisē minētās nāves gadījumam paredzētās apdrošinājuma summas, kas ir proporcionāla ceļu satiksmes negadījuma brīdī transportlīdzeklī atrodošos personu skaitam. No proporcionāli izmaksājamās apdrošinājuma summas daļas tiek atskaitītas iepriekš izmaksātās apdrošināšanas atlīdzības par to pašu apdrošināšanas gadījumu.

5.2. Invaliditāte

5.2.1. Ja apdrošinātās personas invaliditāte iestājas 1 (viena) gada laikā no invaliditāti izraisījušā ceļu satiksmes negadījuma un ne vēlāk kā sekojošo 3 (trīs) mēnešu laikā, sākot no minētā viena gada perioda, apdrošinātājs izmaksā apdrošināšanas atlīdzību, ko aprēķina, apdrošinājuma summas proporcionālo, transportlīdzeklī atrodošos personu skaitam atbilstošo daļu reizinot ar piešķirtajai invaliditātes grupai atbilstošo procentu saskaņā ar šo apdrošināšanas noteikumu apdrošināšanas atlīdzības aprēķināšanas tabulu.

5.2.2. Apdrošināšanas atlīdzība par invaliditāti netiek izmaksāta gadījumā, ja līdz paredzētajam apdrošināšanas atlīdzības izmaksas brīdim ir iestājusies apdrošinātā nāve. Tādā gadījumā tiek izmaksāta apdrošināšanas atlīdzība tikai nāves gadījumā saskaņā ar šo apdrošināšanas noteikumu punktu 5.1.

5.2.3. Ja pēc nelaimes gadījuma, kurā apdrošinātais augstāk minētā 1 (viena) gada laikā ieguvis invaliditāti un apdrošinātājs ir izmaksājis apdrošināšanas atlīdzību saskaņā ar apdrošināšanas atlīdzības aprēķināšanas tabulu, un šī paša 1 (viena) gada laikā iestājas apdrošinātā nāve, tad apdrošināšanas atlīdzība par iestājušos nāves gadījumu tiek aprēķināta sekojoši:

- a) ja apdrošinātajam par invaliditāti izmaksātā apdrošināšanas atlīdzība, kas aprēķināta no proporcionālās apdrošinājuma summas daļas atbilstoši ceļu satiksmes negadījuma brīdī transportlīdzeklī esošo apdrošināto skaitam, ir mazāka par apdrošinājuma summu nāves gadījumā (proporcionāli transportlīdzeklī esošo apdrošināto skaitam), tad labuma guvējam tiek izmaksāta summa, ko veido starpība starp nāves gadījumā paredzēto apdrošinājuma summas daļu un par invaliditāti jau izmaksāto apdrošināšanas atlīdzību;
- b) ja apdrošinātajam par invaliditāti izmaksātā apdrošināšanas atlīdzība, kas aprēķināta no proporcionālās apdrošinājuma summas daļas atbilstoši ceļu satiksmes negadījuma brīdī transportlīdzeklī esošo apdrošināto skaitam, ir vienāda vai lielāka par apdrošinājuma summu nāves gadījumā (proporcionāli transportlīdzeklī esošo apdrošināto skaitam), tad nekāda izmaksa par nāves gadījumu netiek veikta.

6. Dokumenti, kas nepieciešami apdrošināšanas atlīdzības izmaksai

6.1. Lai izvērtētu un konstatētu, vai apdrošinātā riska iestāšanās gadījums ir apdrošināšanas gadījums, atlīdzības saņēmējam jāiesniedz:

- apdrošinātā, apdrošinātā pārstāvja, apdrošinājuma ņēmēja, transportlīdzekļa īpašnieka, apdrošinātā mantinieka vai labuma guvēja rakstisks iesniegums par apdrošinātā nelaimes gadījuma riska iestāšanos,
- apdrošināšanas polises kopija,
- pases vai cita personību apliecinoša dokumenta kopija,
- policijas izziņa par notikušo ceļu satiksmes negadījumu, kurā cietis(uši) apdrošinātais(ie),

- pirmās instances medicīniskās iestādes apdrošinātājam izsniegta izziņa, kas apstiprina nelaimes gadījumā iegūto traumu faktu, kā arī satur traumu detalizētu aprakstu un/vai diagnozi (traumu gadījumā, kā rezultātā iestājas invaliditāte vai nāves gadījums),
- Veselības un darbaspēju ekspertīzes ārstu Valsts komisijas slēdziens, kas apstiprina invaliditātes grupas piešķiršanu (invaliditātes gadījumā),
- apdrošinātā miršanas apliecības kopija, uzrādot oriģinālu (nāves gadījumā),
- zvērināta notāra vai tiesas lēmums par mantojuma tiesību sadali (nāves gadījumā).

6.2. Pirms apdrošināšanas atlīdzības izmaksāšanas apdrošinātājs var pieprasīt:

- apskatīt cietušo personu, kuras trauma vai sakropļojums ir pamats apdrošināšanas atlīdzības izmaksai,
- atkārtotu ārstu ekspertīzes komisijas slēdzienu,
- informāciju par alkohola līmeni asinīs nelaimes gadījuma iestāšanās brīdī,
- mirušā sekciju, apmaksājot tās veikšanas izdevumus,
- ārsta slēdziena un citu dokumentu spēkā esamības pārbaudi.

Apdrošināšanas atlīdzības aprēķināšanas tabula invaliditātes gadījumā

Invaliditāte	Apdrošināšanas atlīdzība procentos no apdrošinājuma summas
I invaliditātes grupa	100 %
II invaliditātes grupa	50 %
III invaliditātes grupa	25 %

Apdrošināšanas atlīdzību izmaksā pēc tam, kad apdrošinātās personas invaliditāte ir atzīta kā pastāvīgs un neatgriezenisks fiziskais stāvoklis. Apdrošinātās personas sakropļojumu, tā progresu vai uzlabojumus apstiprina Veselības un darbaspēju ekspertīzes ārstu Valsts komisija.